

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ ๒) เพื่อเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ตามหลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธ ในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑. รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ ” การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณโดยการสำรวจและเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒ ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน ในโรงเรียนสหวิทยาเขตร่มเกล้าฉนวนมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ ซึ่งมี ๗ โรงเรียน แบ่งเป็น ผู้บริหาร ๑๒ คน และ ครูผู้สอน ๓๕๐ คน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๖๒ คน

โดยโรงเรียนสหวิทยาเขตร่มเกล้าฉนวนมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ มีโรงเรียนจำนวน ๗ แห่งดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร
๑	โรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม	๑๑๕ คน
๒	โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ	๑๑๕ คน
๓	โรงเรียนบ้านแก่งชลวิทย์วิทยา	๒๑ คน
๔	โรงเรียนทับกฤชพัฒนา	๒๘ คน
๕	โรงเรียนแก้งเลี้ยววิทยา	๓๐ คน
๖	โรงเรียนพระบางวิทยา	๓๖ คน
๗	โรงเรียนห้วยดงราชพรหมารณ์	๑๗ คน
	รวม	๓๖๒ คน

๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยนี้ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ซึ่งมีคุณสมบัติคือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ และครูชำนาญการพิเศษไม่ต่ำกว่า ๒ ปี ได้แก่

ตารางที่ ๓.๒ สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
๑.	พระมหาชัยวัฒน์ จตฺตมโล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไพรเหนือ
๒.	พระครูใบฎีกาณพล เขมโก	อาจารย์ประจำวิทยาเขตนครสวรรค์
๓.	ดร. ปิยพร ชุมจันทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สพม.๔๒
๔.	ดร. สันติ อินสุธา	ผู้อำนวยการโรงเรียนทับกฤชพัฒนา
๕.	นายสมนึก อ่อนสด	รองผู้อำนวยการโรงเรียนทับกฤชพัฒนา
๖.	นางจุฑามาศ เจตกลีจ	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนทับกฤชพัฒนา
๗.	นางฤทัย ศรีเดือน	ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนทับกฤชพัฒนา

๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้าง และการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องศึกษาการประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือการวิจัย

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรง ของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไข

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาโดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ(Check List)หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาการประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ โดยที่ ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดเกี่ยวกับศึกษาการประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Numerical Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง มีผลการบริหารงานระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีผลการบริหารงานระดับมาก

๓ หมายถึง มีผลการบริหารงานระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีผลการบริหารงานระดับน้อย

๑ หมายถึง มีผลการบริหารงานระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อศึกษาข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒

๓.๓.๓. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้
๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

ตารางที่ ๓.๓ รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
๑.	ผศ.ดร.วิรัช จงอยู่สุข.	อาจารย์ประจำวิทยาเขตนครสวรรค์
๒.	ดร. สุชาติ เอกปัชชา	อำนวยการโรงเรียนหนองตาตู
๓.	ดร. สันติ อินสุธา	อำนวยการโรงเรียนเขานางตัวม
๔.	ดร. ปิยพร ชุมจันทร์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สพม. ๔๒
๕.	ดร. อานนท์ เหล็กดี	อาจารย์ประจำวิทยาเขตนครสวรรค์

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามรูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)^๑ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕ ถึง ๑.๐ เมื่อมีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า ๐.๕ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๐๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) แก่บุคลากรโรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๒ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๙

๔. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

^๑ พิษณุ พงศรี, **วิจัยทางการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมผกาการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๓๘.

^๒ Cronbach, Lee J. **Essentials of psychological testing** (ed). New York: Harper & Row, 1971. P. 160.

๓.๔.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยเป็นกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ในโรงเรียนสหวิทยาเขตร่มเกล้าฉนวนมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ ทั้งหมดโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน ๓๖๒ ชุดเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บคืน

๒. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ในโรงเรียนสหวิทยาเขตร่มเกล้าฉนวนมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ ทั้งหมดโดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน ๓๖๒ ชุด

๓. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอหนังสือจากประธานคณะกรรมการบริหารบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์ ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

๒. ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔. นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕.การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องแล้ว ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒. ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของประชากรเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ ใช้สถิติการวิเคราะห์ คือค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓. ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒ วิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technic)

๓.๕.๓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา
	$\sum R$	คือ	ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่

R = +๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

R = ๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าไม่แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

R = -๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาไม่มีความเหมาะสม

- ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ

α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

๒. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของประชากรในการวิจัยและพรรณนา ศึกษาการการประยุกต์ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์เชิงพุทธในการบริหารงานบุคคลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๔๒

สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ทั้งภาพรวมเกี่ยวกับรายด้านและรายข้อโดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลข้อมูลดังนี้^๓

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีบริหารมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีบริหารมาก

คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีบริหารปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีบริหารน้อย

คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีบริหารน้อยที่สุด

^๓ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยทางสถิติ SPSSและAMO. (กรุงเทพมหานคร : วิเตอร์พริน, ๒๕๕๓.), หน้า๒๕